

NADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-9 15-6
Administracja 10-11-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 60 gr.

Nr 110 Rok II
GRODNO
Środa 22 kwietnia 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięcznie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia

Największy film i najtrudniejsza kreacja wielkiego art. w potrójnej roli kadeta, oficera i ojca klasztornego

J. Mozzuchina w obrazie

OJCIEC SERGIJUSZ 2 ser. razem w 9 akt. p-g s-l-n-e-j pow. L. Tolstoja

W roli kusicielki ojca Sergjusza **N. LISENKO.**

ulica Pocztowa No 4

Kino **Saturn** **Drugi grzech śmiertelny** w rolach **Alice Terry** główn. **R. Valentino**

Raj litewski

W tych dniach mieliśmy sposobność konferowania z kimś ze sfery drobno-rolniczej kto przyjechał z za litewskiej granicy udając się w głąb Rzplitej, celem odwiedzenia swych krownych zamieszkałych w ziemi łomżyńskiej.

Osoba ta opowiadała nam o horrendalnych stosunkach, panujących na Litwie, szczególnie na pograniczu, gdzie w stosunku do Polaków stosowany jest formalny terror. Wszystko co polskie jest wedle słów informatora tępię z dziką, bezmyślną zaciętością, stosowaną w tych właśnie dziedzinach życia, w których represje to najbardziej dają się odczuć ludności, głęboko wierzącej i miłującej ojczystą mowę a mianowicie w kościele i szkole.

Ludność polska skutkiem polityki, stosowanej w kościele jest pozbawiona posług religijnych dzieci zaś możliwość uczenia się w szkole gdzie nie tylko język wykładowy jest litewski, lecz nawet pod rygiem najsurowszych kar stosowanych do nieposłusznym, zabroniono dzieciom używania ojozystego języka - w rozmowie między sobą.

Osoba opowiadająca zajęła się formalnie łzami na wspomnienie swoich trzech synów, z których

najstarszy 15 letni, pozbawionych możliwości korzystania z nauki.

Stosunek księży do ludności polskiej ilustruje najlepiej taki fakt jak niepozwolenie dziecku na pocałowanie ręki i nieodpowiedzenie na powitanie o ile takowe wypowiedziane zostało po polsku.

Fanatyzm księży, jak widać z powyższego, dochodzi wprost do obłądki, nie tylko obniżając powagę duchowieństwa lecz wprost ośmieszając suknię namiestników Chrystusowych w oczach najbardziej nawet bezkrytycznych mas.

Wszelkie głosowania odbywają się pod najwyższą obawą represji, wobec czego jedynie najodważniejsi zdobywają się na zadokumentowanie swej polskości.

Jedyną pociechą i ostoją moralną jest przychodząca w Kownie gazeta „Chata rodzinna“, wydawana w języku polskim, z której ludność czerpie siłę do przetrwania swej ciężkiej doli.

Ludność rdzennie litewska jest w postępowaniu swem daleką od polityki swego rządu, sama czuje się zmęczoną i wyczerpaną i z zadróżnością spogląda na warunki w jakich żyje ludność po przeciwnej stronie granicy.

kw. stę a zrzucić z ławki dwocipną pasażerkę nie wypadła p. X. przeto zwrócił się do konduktora z zapytaniem o wyjaśnienie, na co otrzymał impertynencką odpowiedź, że konduktor nie jest obowiązany dawać wyjaśnienia.

Ponieważ pociąg już ruszał, przeto p. X. nie miał możliwości oskarżenia konduktora przed wyższą władzą, zmuszony bowiem był wysiąść z wagonu.

Ci wszyscy, którzy mają niebezpieczeństwo podróżowania naszymi kolejami, nader często spotykają się z bezwzględnością pasażerów, którzy zdolali zdobyć sobie leżące miejsce, jakoteż nie rzadką niestety niegrzecznością służby kolejowej, graniczącą wprost z impertynencją. Pasażer wprost boi się zwrócić do konduktora z jakiegokolwiek zapytaniem lub żądaniem a otrzymawszy grzeczną odpowiedź ze zdumieniem przygląda się skąd wziął się w pociąg cywilizowany funkcjonariusz. Jest to smutny objaw niskiego stopnia kultury, złego doboru służby i słabej opieki jaką roztacza wyższa władza nad swymi podwładnymi.

Skoro mówimy już o minusach jazdy kolejami, nie od rzeczy będzie napominać o jednej jeszcze klęsce trapiącej podróżnego jadącego nocnym pociągiem.

Mamy tu na myśli kilkakrotne budzenie pasażerów w ciągu nocy celem nieustannego kontrowania jednych i tych samych biletów. Pojmujemy, że bez kontroli obejść się nie może, nie wierzymy natomiast aby przy obecnym systemie odbierania biletów na stacjach i stemplowania przy wyjściu na peron, kilkakrotne kontrolowanie biletów śpiących pasażerów było koniecznością a bez której obejść się nie można.

Jest to formalne znęcanie się nad zmęczonym pasażerem nie podjętowane żadną wyraźną koniecznością.

Zebrań komitetu wykonawczego pomnika Elizy Orzeszkowej

Po kilkumiesięcznej przerwie w obradach komitetu, powstałej dzięki zwłocze przy zatwierdzeniu statutu (opracowanego w swoim czasie przez Ks. Senatora Żebrowskiego) Komitet wykonawczy powziął projekt, uzależniony od decyzji walnego zebrania, wniesienia zamiast pomnika gmachu im Elizy Orzeszkowej, w którym mieszłaby się uczelnia 8 mio klasowa, czytelnia powszechna, sala koncertowa i odczytowa, łącznie z tem w pobliżu ustawiony byłby biust lub wmurowana tablica pamiątkowa na cześć wielkiej pisarki—obywatelki.

Projekt ten został jednogłośnie zaaprobowany; w myśl czego Komitet obejrzał dwa plany uznane w tym celu za najodpowiedniejsze i po otrzymaniu sankcji ogólnego zebrania, Komitet postanowił udać się do najwybitniejszych polskich architektów z prośbą opracowania projektów takiego gmachu, równocześnie zapraszając tych panów do Komitetu.

Między innymi figurują nazwiska: pp. Przybylskiego, Fr. Klossa, Tolwińskiego i innych.

Walne zebranie wszystkich obywateli czących pamięć Elizy Orzeszkowej oznaczono w wigilję rocznicy jej śmierci t. j. dnia 17 maja o godz. 4 tej po południu w sali posiedzeń Rady Miejskiej. Skąd po obradach wszyscy uczestnicy dorocznym zwyczajem udadzą się z hołdem poświęconym na grób wielkiej obywatelki.

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

Przyjemność jazdy kolejami

Komunikują nam następujący fakt: P. X. wysiadając z wagonu do Warszawy pragnął wynająć dla niej na stacji w Grodnie miejsce siedzące w 2-giej klasie. W kilku chwilach, do których zszedł było przepełnienie,

natomiast w jednym znalazł ławkę całkowicie zajęta przez damę.

Na prośbę o ustąpienie jednego miejsca dama ta odowiedziała w sposób arbitralny, że ma zakupione 3 miejsca wobec czego ma prawo zajmować całą ławkę.

Ponieważ nie było co do podjęcia wzięcia na podobnie postawioną

Z prasy Białoruskiej

„Gromadzi Głos” wileński w numerze z dnia 19 b. m. komunikuje o pozwoleniu na przesiedlenie z bobrujskiego okręgu 815 dusz białorusinów na Syberję do guberni Omskiej, Nowo-Nikołajewskiej, Tomskiej, Irkuckiej i Jenisejskiej—375 dusz do Amurskiego—340.

Drużynom nie posiadającym przynajmniej 2 zdolnych do pracy członków odmawia się prawa przesiedlenia. Za takich uważani są mężczyźni od 18—55 roku życia, kobiety od 18—45 roku. Pół zdolni od 14—18 roku.

Przesiedleńcy otrzymują ulgi podatkowe od 3—5 lat i 3 letnią ulgę odbywania powinności wojskowej.

Wiadomość tę czerpie pismo z „Gwiazdy” komunistycznej wychodzącej w Mińsku i opatruje znakiem zapytania słowo „pozwolono” (?) dając tym do poznania istotne znaczenie owego pozwolenia na przesiedlenie się białorusinów na syberyjskie stepy.

Boks

W wychowaniu fizycznym zajmuje bokserstwo również swoją komórkę dobra, gdyż rozwija równomiernie wszystkie nasze członki. Oprócz tego, każdy uprawiający ten sport nabiera przez racjonalne treningi zimną krew, pewność oka i ręki oraz odwagę wypływającą z poczucia sił własnych. Boks zwalcza w nas nieśmiałość, pomaga reagować w chwilach, gdzie braknie nam odwagi, jednym słowem, daje zimną krew, pewność siebie i energię. Boks jest doskonałym środkiem w chorobach przemiany materji, wnikłych skutkiem braku ruchu. Boksowi można się tak uczyć, jak gramatyki, rysunku lub muzyki. Nauka boksu dąży do tego, by on miał szlachetny charakter, mając na uwadze przede wszystkim obronę. Aby jednak zrozumieć obronę trzeba poznać doświadczenia i naturę. Aby niniejsze poznać i być gotowym do odparcia przeciwników—trzeba się zapisać do sekcji bokserkiej klubu sportowego „Cresovia”. Ruchliwy zarząd z p. Dr. Higierem otworzy już listę członków sekcji bokserkiej i przyjmują zapisy od godziny 6⁰⁰ do 8⁰⁰ na Starym Zamku w sali Siermiczej. Od ilości zapisanych zależy sprawowanie in struktora.

Sportowiec.

List do Redakcji

Otrzymałmy sympatyczne pismo Akademickiego Związku Młodzieży z Kresów wschodnich we Lwowie, które zamieszczamy in extenso w nadziei że przypomni ono zamieszczoną w swoim czasie w „Kurjerze” odezwę Związku o pomocy dla bezdomnych studentów, odwetującą się do uczuć obywatelskich tutejszego społeczeństwa.

Do

Szanownej Redakcji „Nadnieńskiego Kurjera Polskiego” w Grodnie.

Z nieopisaną radością ujrzeliśmy w jednym z Nr-ów „Nadnieńskiego Kurjera Polskiego” odezwę Ak. Zw. Polskiej Mł. z Kr. Wsch. im. A. Mickiewicza we Lwowie i słowa napawające nas nadzieją na lepsze jutro, gdyż przemawiające do uczuć narodowych i obywatelskich społeczeństwa, które zrozumieć powinno, że silni na

Kresach będziemy tylko wtedy, gdy młodzież nasza stanie tam do pracy nie zniszczona fizycznie i nie wyczerpana moralnie, lecz pełna energii, wiary i wiedzy, którą zdobyć jej dopomóż całe społeczeństwo.

To też pozwalamy sobie wyrazić Sz. Redakcji wdzięczność za tak jasny dowód zrozumienia naszych potrzeb i mamy nadzieję, że na Jej przykład i zew społeczeństwo odpowie czynem.

Prezes W. Ryglowicz.

Wz. Sekretarz W. Jarzembki.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ODPIS

Nr SA. 527.

WARSZAWA

Dnia 18 marca 1925 r.

W sprawie zakupu żyta przez Władze wojskowe.

D.

Wszystkich P.P. Wojewodów i P. Delegata Rządu w Wilnie.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 8. III. r. b. L. 499/DB/3 zawiadomiło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, iż władze wojskowe przystępują do zakupu żyta na rynku krajowym, ogłaszając o tem publicznie i parokrotnie w miejscowej prasie. Ogłoszenia te zawierać będą zawiadomienia, że wojsko kupuje za gotówkę w ciągu najbliższych miesięcy, aż do odwołania, wszelką ilość żyta po cenie 32 zł. za 100 kg. loco stacja załadowania.

W razie spadku cen zboża za granicą, cena 32 zł. zostanie odpowiednio przez Ministerstwo Spraw Wojskowych obniżona, jednak odebrane przed ogłoszeniem zniżki będą płacone po 32 zł.

Przy dostawach do magazynów wojskowych doliczone będą faktyczne koszty transportu.

Warunki odbioru, względniacząc możliwe najdalej posunięte ułatwienie dla dostawcy, zostaną wyraźnie w zawiadomieniu wskazane.

W końcu ogłoszenie zaznaczy, że gdyby ta akcja nie dała w najbliższym czasie spodziewanych wyników. Rząd przystąpi do zakupu zboża zagranicą.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca Panu Wojewodzie (Panu Delegatowi Rządu w Wilnie) najszybsze i najszersze podanie powyższego do wiadomości publicznej.

Minister (—) Ratajski.

Za zgodność (podpis)

Sekretarz

Szan. Panie Czytelniczki „Nadnieńskiego Kurjera Polskiego” prosimy uprzejmie o podanie swych adresów, abyśmy mogli wysłać im bezpłatny numer okazowy „Bluszcza”

„Bluszcza”

najtańszy społeczno-literacki ilustrowany tygodnik kobiecy obejmuje kształt zainteresowań kobiecy polskiej. (48 stron druku).

Ilustrowany dodatek móg zawierający około 15-tu (miesięcznie 60) modele ubiorów, bielizny oraz ubrań dziecięcych, tablicę krajów i arkusz wzorów robót naturalnej wielkości, zastępują w zupełności drogie zagraniczne zurnale.

Prenumerata miesięczna zł. 4. 80. Nr. pojedynczy zł. 1.40.

Administracja: Warszawa, Krak. Przedmieście 99 (Plac Zamkowy), Konto P. K. O. Nr. 3700.

Anons.

Wkrótce! Wkrótce!
W KINO-TEATRZE PALACE

Dzwonnik z Notre Dame

Monumentalne arcydzieło filmowe wszechświatowej sławy.
Wkrótce! Wkrótce!

Ogłoszenia

Nauka przez korespondencję, szybko, tanio, skutecznie. Zwróć się listownie do Powszechnego Uniwersytetu Korespondencyjnego Warszawa, Chmielna 33 m. 3., a otrzymasz bezpłatnie program kursów (przedmioty polskie, matematyka, przyroda, języki obce, rachunkowość). 1 2

Do wynajęcia sklep oraz osobny frontowy pokój. Bonifraterska 18. 3-5

Otomanę kupię używaną niedrogo. Oferty sub „Zeraz” przyjmują redakcja.

Dyrekcja Spółdzielni Wojskowej O. K. III.

poleca uwadze sklepy Spółdzielni przy ul. Piłsudskiego № 3, Dominikańskiej 1, Dominikańskiej 23, Bankowej 18, Magistrackiej i Saperskiej zaopatrzone w bogaty asortyment towarów wyborowej jakości po cenach niższych od rynkowych.

ZAKŁADY GRAFICZNE

i PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA KART DO GRY

Aleksander Łapin i S-ka

przyjmują zamówienia na wszelkie roboty LITOGRAFICZNE i DRUKARSKIE jak etykiety, plakaty, reklamy.

Specjalność — mechanicznie gumowane etykiety dla browarów i gorzelnii.

Rozkład jazdy pociągów

	Nr	253/254	przybycie	13.08	odejście	16.38
Grodno — Wolkowysk	702	pos.	1.09	1.17		
Zemgale — Warsz. Gł.	712	pos.	4.30	4.45		
Wilno — Warsz. Wil.	701	pos.	4.38	4.43		
Warsz. Gł. — Zemgale	781/734	pos.	6.02	6.37		
Warsz. Wil. — Suwałki	711	pos.	7.05	7.30		
Warsz. Wil. — Wilno	713	pos.	14.51	15.01		
Warsz. Wil. — Zemgale	714	pos.	15.02	15.12		
Zemgale — Warsz. Wil.	782/734	pos.	23.13	23.48		
Suwałki — Warsz. Wil.						
Grodno — Jeziory						
Jeziory — Grodno			14.30	6.30		
Grodno — Suwałki	251/258	pos.				
Suwałki — Grodno	252/257	pos.	11.55	17.55		

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. kwiecień i zaległych.

Czytajcie „Nadnieński Kurjer Polski”

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?

„CRESOVIA”